

AIŠKINUOSI, KUO SVARBI YRA TAUTOSAKA

TEKSTO SUPRATIMAS

1. Perskaityk tekstą.

Mėlynių tortas

(8–10 asmenų)

Biskvitiniai tortai puikiai tinka visomis progomis. Juos galima gardinti įvairiausiais vaisiais.

Produktai

- 4 valgomieji šaukštai mėlynių uogienės arba džemo
- 225 g smulgiojo cukraus
- 225 g sviesto
- 4 dideli kiaušiniai
- 225 g miltų su tešlos kildinimo medžiagomis
- 100 ml riebios grietinės
- 175 g mėlynių tortui papuošti
- miltelinio cukraus tortui apsijoti

Eiga

1. Paprašyk suaugusiojo įkaitinti orkaitę iki 180 °C. Ant kepimo popieriaus dukart apibrėžk kepimo formą, skritulius iškirpk, patepk riebalais ir įdėk į kepimo formas.

2. Sviestą ir cukrų sudėk į didelį dubenį ir elektriniu maišytuvu išsuk purią vienalytę masę.

3. Šiek tiek įpilk išplaktų kiaušinių ir išmaišyk. Pamažu supilk visą kiaušinių plakinį.

4. Į mišinį įsijok miltus. Metaliniu šaukštu atsargiai išmaišyk tešlą.

5. Padalyk tešlą per pusę ir sukrėsk į kepimo formas, paviršius išlygink šaukštu. Kepk 25 min. arba kol tešla pakils ir taps tvirta.

6. Biskvitus palik kepimo formose, kol praauš, paskui išimk ant grotelių. Nulupk popierių ir palauk, kol biskvitai visiškai atvės.

Kaip užbaigti? Dubenėlyje plaktuvu išplak grietinėlę. Vieną biskvitą patepk uogiene, tada ant jos atsargiai paskirstyk grietinėlę, mėlynės ir uždėk kitą biskvitą. Torto viršų papuošk sauja mėlynių ir apsijok miltelinio cukrumi.

Atsakyk į klausimus ir atlik užduotis (remkis tekstu).

1.1. Kiek daugiausia asmenų galėtum pavaišinti šiuo tortu?

1 t.

1.2. Turi kiaušinių ir miltų. Kokių dar produktų prireiks tortui pagaminti? Pažymėk ☒.

1 t.

grietinėlės		pieno		mėlynių		kakavos	
sviesto		uogienės		druskos		miltelinio cukraus	

1.3. Kodėl reikės ant kepimo popieriaus du kartus apibrėžti kepimo formą?

1 t.

1.4. Į ką reikės pilti kiaušinių plakinį?

1 t.

1.5. Į kiek dalių reikės padalyti sumaišytą tešlą?

1 t.

A. 2

C. 10

B. 8

D. 4

1.6. Kiek laiko reikia kepti biskvitus?

1 t.

1.7. Kada jau galima biskvitus pertepti uogiene ir grietinėle?

1 t.

1.8. Kodėl šis tortas vadinamas „Mėlynių tortu“?

1 t. ☐

1.9. Kaip siūloma papuošti tortą?

1 t. ☐

2. Perskaityk tekstą.

Paulius Juodišius

(pavadinimas)

– Na... grūdas yra grūdas. Nė pats gerai nežinau. Tik girdėjau, kad grūdus augina keisti vabalai milžinai, vadinami žmonėmis. Gal girdėjai, vienas neseniai čia prabumsėjo. Jie tuos burbulus – grūdus augina, augina, bet niekam jų neduoda.

– O kodėl jie juos augina? – susidomėjo Amarėlis.

– Žmonės kepa iš grūdų kažkokius pyragus ir valgo.

– O ar skanūs tie pyragai? – paklausė Amarėlis.

– Turbūt skanūs, nes žmonės juos kiekvieną dieną valgo, – nusičiaudėjo vikšras.

– Tuomet ir aš einu kepti pyrago, – nusprendė Amarėlis, pamiklino letenėles, stipriai stumtelėjo grūdą ir pūškuodamas nuritino skruzdėlių pramintu takeliu.

– Palauk, ir aš su tavim, – atsitokėjo vikšras. – Ir aš noriu pyrago.

Trep, trep, trep – žygiuoja Amarėlis ir vikšrelis Vukas takučiu, grūdą – milžiną ridena, o kur ridena, nė patys gerai nežino. <...>

Staiga kad suriks kažkas, kad sucyps iš susivijusių vijoklių gniužulyno!

– Siaubūnas baubūnas! – sušuko vabalėlis, prisiminęs kaimyno pasakas.

Metė grūdą ir lyg voras ėmė kartis į smilgos viršūnę. O vikšras neatsilikdamas jam iš paskos. Susiglaudė abu viršūnėje ir siūbuoja drebėdami. Dreba ir mato, kad vijo-

kliuose visai ne siaubūnas baubūnas, o paprasčiausias šimtakojis. Guli jis tarp kibių stiebų įsipynęs ir burba, dejuoja. Visos jo kojelės susimazgiusios lyg raišteliai. <...>

Nusiramino draugai, išlipo iš smilgos. Išpainiojo šimtakoją, ant kojų pastatė, dulkes nupūtė.

– Ačiū, vyručiai, jei ne jūs, būčiau čia ir surūgęs kaip pernykštis šungrybis, – susigraudino išgelbėtasis šimtakojis Šminkis. – Sunku lakstyti, kai turi tokią daugybę kojų. Matot, vijausi aš vakar tokią gražią boružytę. Bėgau iš paskos gal iki pusės pievos. Norėjau į šokius pakviesti. O ji, pasipūtėlė, skrenda sau virš pievių, su visais plepa, o į mane jokio dėmesio nekreipia. <...>

– Nepyk, šimtakoji, neturim laiko klausytis pasakų apie tavo boružytes. Skubam pyrago kepti, – pranešė Amarėlis su vikšreliu.

– Negali būti! Jūs ruošiatės kepti pyragą lyg kokie milžinai žmonės? Negirdėtas dalykas vabalų pasaulyje! Tuomet ir aš su jumis! Man patinka visokios naujovės! – šaukė susižavėjęs šimtakojis. <...>

Draugams nespėjus visko iki galo suvokti, šimtakojis užsimetė ir grūdą, ir kepėjus ant nugaros. Kojytėms sušvytravo ir nurūko takučiu.

Lep tep tep, lep tep tep! Lekia šimtakojis Šminkis per pievą. Skuodžia net už vėją greičiau. Kojelės šlepsi takeliu, dulkės rūksta, o vikšrelis su vabalėliu vos laikosi, var-tosi lyg žirniai sausoje ankštyje.

Ir nežinia, kiek būtų taip lėkę, bet šimtakojis ėmė ir vėl apvirto. Bur bur bur – nuri-dėjo visi takeliu. Dar gerai, kad pataikė į minkštas samanas. Tik šimtakojui ne taip pasisekė. Jis įvirto į dagių krūmą. Teko draugams jį dar kartelį išpainioti.

– Na, tu, šimtakoji, nelabai sutari su savo kojomis. Gal geriau mes pėsčiomis eisi-me, – nusprendė vikšrelis Vukas, nusipurtęs dulkes.

– Aš nekaltas, kad kažkokie niekdariai akmenį kelio vidury paliko! – sušuko susi-erzinęs šimtakojis.

– Ką jūs čia akmeniu vadinatė? – išlindo iš kriauklės sraigės ragučiai.

Šimtakojis iš nuostabos vėl apvirto.

– Mes čia pyragus kepa-m, lakstom pirmyn atgal, o jūs miegat ant kelio ir mums trukdote, – suburbėjo jis atsitokėjęs.

– Labai įdomu, kaip jūs čia pyragus kepat? – susidomėjo sraigė. <...>

– Na ir tamsus dabar jaunimas auga, nežino, kaip pyragai dygsta. Argi negirdėjo-te, kad prieš kepdami pyragus žmonės grūdus sumala į miltus?

– Ne. O kas tie miltai? – nustebo Amarėlis.

– Tai labai smulkiai sutrintas grūdas. Lyg kokios dulkės. <...>

Sraigė lėtai prišliaužė prie grūdo, nerangiai užsiropštė ant viršaus, apsvirtė ir pradėjo suktis. Iš pradžių lėtai, paskui vis greičiau ir greičiau. Dabar ji atrodė lyg ma-žas viesulas. Iš grūdo į visas puses paži-ro miltai. Grūdas mažėjo, mažėjo, kol iš jo liko tik didžiulė krūva miltų.

Atsakyk į klausimus ir atlik užduotis (remkis tekstu).

- 2.1. Su kuo buvo susitikę Amarėlis ir vikšras? Pažymėk ☒.

1 t. ☐

Su boruže	
Su sraige	
Su skruzde	

Su žmogumi	
Su šimtakoju	

- 2.2. Koks kurio buvo vardas?

1 t. ☐

Šimtakojis – _____

Vikšras – _____

- 2.3. Kodėl, anot vikšro, pyragai yra skanūs?

1 t. ☐

- 2.4. Kaip vikšras pavadino žmones?

1 t. ☐

- A. Siaubūnais baubūnais.
- B. Vabalais milžiniais.
- C. Niekdariais.
- D. Vyručiais.

- 2.5. Kodėl kartu su Amarėliu kepti pyragus norėjo vikšras ir kodėl – šimtakojis? Sujunk rodyklėmis.

1 t. ☐

Vikšras

Jam patinka naujovės.

Šimtakojis

Norėjo paragauti pyragų.

- 2.6. Kodėl šimtakoji Amarėlis ir vikšras pavadino siaubūnu baubūnu?

1 t. ☐

2.7. Kodėl šimtakojis nuolat apvirsdavo?

1 t. ☐

2.8. Rask ir pabrauk tekste vietą, kurioje pasakojama, kaip greitai šimtakojis nešė kepėjus ir grūdą.

1 t. ☐

2.9. Kaip manai, kuris iš pateikiamų pasakos veikėjų yra pats svarbiausias? Paaiškink, kodėl. Pažymėk ☒.

1 t. ☐

Vikšras	☐	Šimtakojis	☐	Amarėlis	☐	Sraigė	☐
---------	--------------------------	------------	--------------------------	----------	--------------------------	--------	--------------------------

2.10. Ką padėjo apie grūdą Amarėliui suprasti vikšras, o ką – sraigė?

2 t. ☐

Vikšras	
Sraigė	

2.11. Teksto pabaigoje rask ir parašyk žodžių junginį, kuriuo pasakoma, kad sraigė labai greitai sukosi maldama grūdą.

1 t. ☐

2.12. Kuris pasakos veikėjas tau patiko labiausiai? Paaiškink, kodėl.

1 t. ☐

2.13. Kas rodo, kad Amarėlis buvo labai mažas vabalėlis? Parašyk du dalykus.

1 t. ☐

1.

2.

2.14. Sugalvok teksto ištraukai tinkamą pavadinimą. Įrašyk į jam skirtą vietą.

1 t. ☐

Apmąstau ir įsivertinu kiekvieną atliktą teksto supratimo (skaitymo) užduotį.
Atsakymus žymiu ☒.

Įsivertinimo kriterijai	Užduotys						
Radau tekste aiškiai pateiktą informaciją.	1.1.	1.5.	1.6.	1.9.	2.4.	2.2.	
Taip							
Suklydau							
Padariau tiesiogines išvadas.	1.2.	1.3.	1.4.	1.7.	2.1.	2.5.	2.7.
Taip							
Suklydau							
Palyginau, apibūdinau, susiejau, paaiškinau teksto informaciją.	1.8.	2.3.	2.6.	2.10.	2.13.		
Taip							
Suklydau							
Įvertinau teksto turinį ir kalbą.	2.8.	2.9.	2.11.	2.12.	2.14.		
Taip							
Suklydau							

Ar džiaugiuosi šio darbo rezultatu?

☐ TAIP

☐ NE

☐
☐
☐
☐

24–20 taškų	19–13 taškų	12–6 taškai	5–0 taškų
Tavo skaitomo teksto supratimo pasiekimai puikūs. Šauniai padirbėjai!	Tau sekasi gerai! Pagalvok, kaip galėtum pasiekti dar daugiau.	Atkreipk dėmesį į tai, ką būtina išmokti!	Tau reikia pagalbos!

Mokytojo, tėvų pagyrimai, pastebėjimai:
